

besluit

Vorbereidingsbesluit hyperscale datacenters

De minister voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening,

Overwegende dat:

- op 15 december 2021 het Coalitieakkoord tussen VVD, D66, CDA en ChristenUnie, van het kabinet Rutte IV is gepresenteerd;
- in het coalitieakkoord is bepaald dat de Minister voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening een regiefunctie in Nederland heeft voor het ruimtelijk beleid, zowel ten aanzien van verstedelijking als ten aanzien van andere opgaven met een sterke ruimtelijke component;
- in het coalitieakkoord is aangegeven dat hyperscale datacenters een onevenredig groot beslag leggen op de beschikbare duurzame energie in verhouding tot de maatschappelijke en/of economische meerwaarde;
- daarom de landelijke regie en de toelatingscriteria bij de vergunningverlening door het kabinet zal wordt aangescherpt;
- het kabinet daarom op nationaal niveau in overleg met medeoverheden aanvullend aan de Nationale Omgevingsvisie nadere ruimtelijke keuzes zal maken waar deze hyperscale datacenters in Nederland gevestigd kunnen worden waarna deze keuzes in instructieregels worden vastgelegd;
- het wenselijk is te voorkomen dat voordat deze instructieregels zijn opgesteld en de criteria wettelijk zijn vastgelegd nieuwe hyperscale datacenters in Nederland worden vergund, opgericht en gevestigd;

Gelet op de artikelen 4.3, eerste lid, en 4.3, vierde lid, van de Wet ruimtelijke ordening:

Besluit:

Artikel 1

1. Te verklaren dat voor het werkingsgebied, zoals aangegeven op de bij dit besluit behorende bijlage, een algemene maatregel van bestuur wordt voorbereid over de inhoud van bestemmingsplannen en andere ruimtelijke besluiten op decentraal niveau voor de bouw van hyperscale datacenters.

2. De geometrische plaatsbepaling, bedoeld in artikel 1.2.5 van het Besluit ruimtelijke ordening, van het werkingsgebied van dit besluit is met bijbehorende regels opgenomen in GML-bestand NL.IMRO.0000.VROvb22hsDataCen-3000.

Artikel 2

1. Onder hyperscale datacenter wordt verstaan:

a. een rekencentrum of datacentrum waar ondersteuning wordt gegeven voor dataverkeer of dataopslag, waarvan de omvang meer dan 10 ha betreft en het elektrisch vermogen 70 megawatt of meer bedraagt; of

b. een verzameling van bouwwerken met deze functie die in onderlinge samenhang als één geheel functioneren.

2. Het is verboden het gebruik van gronden en bouwwerken zodanig te wijzigen dat een hyperscale datacenter opgericht kan worden.

Artikel 3

De verplichting om de beslissing op een aanvraag om een omgevingsvergunning voor het bouwen van een bouwwerk aan te houden, bedoeld in artikel 3.3, eerste lid, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, is alleen van toepassing als de aanvraag geheel of gedeeltelijk betrekking heeft op het bouwen van een hyperscale datacenter als bedoeld in artikel 2 van dit besluit.

Artikel 4

Dit besluit wordt bekendgemaakt door terinzagelegging en plaatsing in de Staatscourant. Van het besluit wordt tevens mededeling gedaan langs elektronische weg op www.ruimtelijkeplannen.nl. Dit besluit treedt in werking op de dag waarop het bekend is gemaakt.

's- Gravenhage,

De Minister voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening,

Hugo de Jonge

Kenmerk
2022-0000083963

Tegen dit besluit staat geen bezwaar of beroep open. Dit volgt uit artikel 8:5, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht, in samenhang met artikel 7:1, eerste lid, en artikel 1 van bijlage 2 van de Algemene wet bestuursrecht.

Bijlage behorend bij het voorbereidingsbesluit

Toelichting

In het regeerakkoord is aangegeven dat het kabinet regie gaat nemen ten aanzien van de vestiging van hyperscale datacenters.

De ruimte in Nederland is schaars en Nederland wordt geconfronteerd met grote opgaven, die alle gepaard gaan met ruimtelijke claims. Denk hierbij aan de energietransitie, landbouw, natuur en wonen. Vanwege hun grote landschappelijke impact is in Nederland maar beperkt ruimte voor de bouw en ingebruikname van nieuwe hyperscale datacenters. Daarnaast verbruiken hyperscale datacenters veel (duurzame) energie en maken ze gebruik van aansluitingen op de landelijke energie-infrastructuur die ook voor andere functies en activiteiten nodig zijn. Daarom is het nodig dat het Rijk op nationaal niveau samen met medeoverheden nadere ruimtelijke keuzes maakt waar deze hyperscale datacenters in Nederland gevestigd kunnen worden en dat deze keuzes in regels worden vastgelegd.

Zoals afgesproken in het coalitieakkoord zal daarom voor dit onderwerp nader beleid worden opgesteld. Als uitwerking van dit beleid zullen daarnaast 'instructieregels' worden opgenomen in het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro). Deze regels gaan dan na inwerkingtreding van de Omgevingswet over in het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl), één van de AMvB's onder de Omgevingswet. Deze instructieregels kunnen eisen stellen aan provinciale verordeningen, de inhoud van bestemmingsplannen en andere ruimtelijke besluiten op decentraal niveau.

Om te voorkomen dat er in de periode die nodig is om het nieuwe beleid en de instructieregels op te stellen en in werking te laten treden, nieuwe hyperscale datacenters worden gevestigd op locaties die mogelijk niet in dat nieuwe beleid passen, wordt er een zogenaamd 'voorbereidingsbesluit' genomen. Consequentie van een dergelijk besluit is dat bouwaanvragen die na de inwerkingtreding van het voorbereidingsbesluit worden ingediend, moeten worden aangehouden, en niet kunnen worden ingewilligd.

De Wet ruimtelijke ordening biedt hiervoor het juridisch kader. In artikel 4.3, eerste lid, is bepaald dat, indien nationale belangen dat met het oog op een goede ruimtelijke ordening noodzakelijk maken, bij of krachtens algemene maatregel van bestuur (AMvB) regels kunnen worden gesteld omtrent de inhoud van bestemmingsplannen en andere ruimtelijke besluiten op decentraal niveau. Het tweede lid van artikel 4.3 voegt daaraan toe dat, tenzij bij de AMvB een andere termijn wordt gesteld, de gemeenteraad binnen een jaar na inwerkingtreding van de maatregel een bestemmingsplan of een beheersverordening vaststelt met inachtneming van die maatregel. Het vierde lid van artikel 4.3 geeft de mogelijkheid te verklaren dat een AMvB wordt voorbereid. Dit wordt in de praktijk een voorbereidingsbesluit genoemd. Consequentie van een dergelijk voorbereidingsbesluit is dat bouwaanvragen moeten worden aangehouden, en niet kunnen worden ingewilligd. De duur van een dergelijk voorbereidingsbesluit is beperkt tot een periode van negen maanden, om daarmee de regering in staat te stellen een AMvB tot stand te brengen.

In overleg met de minister van Economische Zaken en Klimaat en de minister voor Klimaat en Energie is ervoor gekozen om het voorbereidingsbesluit te laten gelden voor het oprichten van hyperscale datacenters met een omvang van meer dan 10 ha en een elektrisch vermogen van 70 MW en hiervan af te leiden energiebehoefte per jaar. Behalve het ruimte- en energiegebruik is een kenmerk van hyperscale datacenters dat zij single-tenant zijn. Dit betekent dat zij in eigendom, zeggenschap of beheer zijn van één partij, bedrijf of organisatie, en dat het datacenter door die partij wordt gebruikt voor de eigen interne of externe dienstverlening. Een hyperscale datacenter kan bestaan uit meerdere, kleinere, datacenters op eenzelfde locatie die in eigendom, zeggenschap of beheer en gebruik één geheel vormen. Deze datacenters kwalificeren ook als hyperscale datacenter als bedoeld in artikel 2, eerste lid, van het voorbereidingsbesluit. Het voorbereidingsbesluit geldt voor het hele land, met uitzondering van de gemeenten Hollands Kroon en Het Hogeland. Deze locaties zijn in de Nationale Omgevingsvisie al aangewezen als voorkeursgebieden voor de vestiging van hyperscale datacenters. Bij het opstellen van nieuw beleid zullen lopende initiatieven in deze gemeenten worden meegewogen.